

מדע

פרס כבוד

הגבר הקשיש, לבוש החליפה המהווה, גימגום בעברית רצוצה: "אולי יש פה רדיו לתקווה" עקרת הבית, שעמדה בפתח הדירה, הביטה בו בחשש. מיכאל דנש (50) ד"ר להנדסה חשמלית, הנושא בכיסו, בין היתר, מכתב הוקרה אישי הכתוב בידי פרופיסור אלברט איינשטיין, גראה כנוד חסר-רבות, העלול בכל רגע לעולל משהו בלתי-צפוי. ואכן דנש, שזכה לפני שנה בפרס רוטי שילד על הצטיינות בעבודת מחקר בלתי-רגילה, הינו כיום נודד חסר-רבות החושש כי המוסד הטכנולוגי העליון בישראל, הסכניון העברי בחיפה, יצליח להגשים את אימונו: לבלוא אותו בבית מחסה לחוליררות.

משכורת לאריה-הצחקה. לפני שנתיים היה יחסו של הסכניון לדנש אחר. פרופיסור פרנץ אולנדורף, דיקן הפקולטה להנדסה חשמלית בסכניון, ניסה להגשים או מבצע חסר תקדים בישראל: בניית חלמטר למדידת מתח חשמלי גבוה ביותר, חלמטר שי יבוא לשימוש, מאוחר יותר, בכורים הי אסומיים של ישראל.

שני המהנדסים שהקדישו למשימה זו מספר חדשים מלאי-מעש, לא הפיקו כל תוצאה מעבודתם. דנש, שהגיע אז לישראל משווייץ, התקבל על-ידי אולנדורף בזרועות פתוחות. הוא התבקש על-ידי הפרופיסור המיואש לסייע לטכניון בבניית המתקן. דנש הסכים. בלי לקבוע כל תנאי לגבי משכורת או מעמד החל דנש בעבודתו בראש שון לנובמבר 1955. "אחרי שיצליחו הניסויים הראשונים נקבע לך רגעה", הבטיחו לו אז האחראים על המעבדה. אולנדורף עצמו הבטיח לסדר לדנש 550 ל"י לשני חודשי הניסיון. "זאת תהיה משכורתך אם לא תצליח", הסביר לדנש. על הצלחה לא חשב עדיין איש.

דנש הצליח. חודשיים לאחר שהתקבל לעבודה היה החלמטר מוכן. **שם חסר ברשימה.** גם או לא היה מוכן איש להרחיב את הדיבור על תנאי עבודתו של דנש. הוסכם לתת לו סכום של 240 ל"י לחודש באופן זמני, תוך הבטחה שסכום זה יושלם באורח ריטרואקטיבי, מיד לאחר שיוכח בדרגה.

בדיוק שנה לאחר שהחל בעבודתו קיבל דנש את הדרגה הנכספת: עמית מחקר. אולם משכורתו הוצמדה לזו של מרצה ראשי — 530 ל"י בחודש. הנהלת הסכניון הבטיחה לפרוע לדנש את סכום הפרש, כ-3000 ל"י, תוך זמן קצר. ההבטחה לא קוימה. גרוץ מזה: חצי שנה לאחר שנקבעה דרגתו לא שלמה לו הגזברות אמילו פרוטה אחת של משכורת. הסיבה: שמו של דנש לא נכלל, משום-מה, ברשימת מקבלי המשכורות.

הכבוד לחוד והכסף לחוד. מיכאל דנש היה גזע ברעב בשקט לולא באה לעזרתו משפחת רוטשילד. ב-31 לינואר 1957 נכנס דנש למשרדו של פרופיסור אולנדורף, כשבדיו עבודת מחקר על טייפ רקורדרים. אולנדורף הודה לו בחביבות על עבודתו, אמר לו כי עליו לנסוע לירושלים. דנש הממושמע מילא אחר ההוראות, התייצב כמה ימים לאחר מכן במלון הנשיא בבירה. שם נערכה מסיבה גאה, אנשים נכבדים לחצו את ידו של דנש ובערב חזר דנש, שלא ידע אז אמילו מילה אחת עברית, לחיפה, כשבדיו מעטפה חתומה.

בחיפה, ליד קיוסק למכר גזון, בדרך אותו מכר בהתלהבות. לשאלתו של דנש הסביר לו המכר כי הוא, דנש, זכה אותו בוקר בפרס כספי גדול על עבודתו למען הסכניון העברי בחיפה. הסכום: 2500 ל"י. בבוקר המחרת מיהר דנש למזכירות הי טכניון. הוא קיחה כי בסכום הפרס, וביתרת הכסף שחייב לו הסכניון, יוכל להביא את אשתו ושני ילדיו ארצה, לרכוש דירה לעצמו. אולם בסכניון חשבו אחרת. הכבוד שייך אמנם לך, אמרו לו באדיבות, "אולם הכסף שייך לנו". החלטת הנהלת הסכניון: סכום הפרס יכסה את הפרשי המשכורות שחייב הסכניון לדנש.

הכושני יכול לזכות. דנש מחה. אם הפרס ישמש לי כמשכורת, הזכיר לאנשי הטכניון, "הרי שאתם חייבים לשלם ממנו מס הכנסה". התשובה היתה חד-משמעית. "לא. קיבלת את הפרס כדי לחסוך לנו מס הכנסה".

לא היתה זו ההפתעה היחידה. בנובמבר 1958, שלוש שנים בדיוק לאחר שהחל בעבודתו שויכתה את הסכניון בפרס, קיבל דנש מכתב פיטורין. איש המדע שעשה את שלו יכול היה ללכת.

דנש נקט בצעדים משפטיים. לאחר משא (המשך בעמוד 8)

היה גם אתה בין המשתתפים במיפעל חסר-התקדים של העולם הזה.

טוטו בחירות

עליך רק לנחש כמה צירים תקבל כל מפלגה בכנסת הבאה. אם ניחשת נכון, תוכל לזכות בסך של

1000 ל"י לפחות

ואלה תקנות התחרות:

- טוטו בחירות הוא נוף עצמאי, שבראשו עומדת ועדת נאמנים — רואה-חשבון מוספר, עורך-דיו ונציג, העולם הזה. כל סופסי הניחושים יישלחו לתיבת דואר מיוחדת, אשר מפתחה מוספר ירדי רואה-החשבון, בפקוח ועדת הנאמנים. ה' ספסים יופקדו בכספה מיוחדת בכנף, עד לסיום התחרות.
- מדי שבוע ייערך סיכום הניחושים שנתקבלו באותו שבוע, וייקבע מספר הצירים הממוצע אשר זכתה בו כל אחת משלוש המפלגות שצערו אותו שבוע בראש. הפנחש אשר ניחשוו קלע בדיוק לטמוצע זה — או התקרבו אליו ביותר — יקבל פרס של 50 ל"י. אם יגיעו ניחושים אחרים כאלה, יוגרל הפרס ביניהם. קבלת פרס זה לא תספול את מקבלו מקבלת הפרס הגדול.
- ישתתפו בתחרות כל הניחושים שיתקבלו במשרד התחרות עד יום 2.11.58 ועד ככלל, ניחושים שנידעו לאחר מועד זה לא ישתתפו בתחרות ויוחזרו לבעליהם מבלי להיפתח.
- יזכה בפרס הגדול המשתתף שינחש נכונה את המספר הי' דוייק של הצירים של כל המפלגות. אם יהיו יותר מניחוש נכון אחד, יחולק הפרס במידה שווה בין שולחיהם.
- אם לא יתקבל ניחוש מלא נכון, יזכה בפרס בעל הניחוש הקרוב ביותר — כלומר: זה שניחש נכונה את מספר הצירים של מספר המפלגות הגדול ביותר. אם יהיו פנחשים אחרים כאלה, יחולק הפרס ביניהם באופן שווה.

אל תתמהמה!

50 ל"י יוענקו לאחד מנמשתתפי השבוע!

הזוכה בפרס של השבוע שעבר היא יהודית כהן, אהל-משה, בית אופלטקא, ירושלים. לפי חישוביו של מר יעקב היגר, רואה-חשבון מוסמך ונאמן, טוטו בחירות, הראה הממוצע השבועי של הניחושים כי שלוש המפלגות הצועדות בראש הן: מפא"י — 37 צירים; ציונים-כלליים — 17 צירים; חרות — 16 צירים. ניחושיה של יהודית כהן לא קלע בדיוק לניחוש הממוצע של השבוע. ניחוש דומה שלמה ניחשו עוד שני משתתפים, ובין השלושה נערכה הגרלה, שזיכתה את יהודית כהן בפרס השבועי בסך חמישים ל"י. ניחושיה: מפא"י — 37 צירים; ציונים כלליים — 17 צירים; חרות — 14 צירים.

זאת עליך לעשות:

- נחש כמה צירים תקבל כל מפלגה בכחיי רות לכנסת הבאה, ורשום זאת כמופס ההשי' תתפות בכתיביר ברור, ללא מחיקות. צרף 500 פרומה (אך לא כבולים) לפקודת העולם הזה בע"מ ושלח אותו כמעטפה סגורה ל"טוטו בחירות, ת. ד. 3306, תל-אביב."
- אם ברצונך לקבל אישור על קבלת ניחושך, מלא את שני הטפסים בצורה זהה ושלח אותם

גזור כאן ושלח עוד היום!

טוטו בחירות של העולם הזה ת. ד. 3306, ת"א

שם השולח _____

שם השוכח _____

כתובתו _____

כתובתך _____

הריני מצרף 500 פרומה תמורת הזכות להשתתף בטוטו בחירות. הזוכה ייקבע ע"י ועדת-הנאמנים, לפי תנאי הטוטו. החלטת הועדה אינה ניתנת לערעור. והרי ניחושני למספר צירי המפלגות:

מספר הצירים	המפלגה
מספר הצירים IV	בכנסת ה-III
א - מפא"י	40
ב - דתיים-לאומיים	11
גד - חזית דתית תורתית	6
ח - תנועת החרות	15
מ - מפ"ם	9
פ - פרוגרסיבים	5
צ - ציונים כלליים	13
ק - המפלגה הקומוניסטית	6
ת - אחרות-העפדה	10
כל הרשימות הערביות	5
כל שאר הרשימות	-
בסך-הכל	120

מספר הצירים	המפלגה
מספר הצירים IV	בכנסת ה-III
א - מפא"י	40
ב - דתיים-לאומיים	11
גד - חזית דתית תורתית	6
ח - תנועת החרות	15
מ - מפ"ם	9
פ - פרוגרסיבים	5
צ - ציונים כלליים	13
ק - המפלגה הקומוניסטית	6
ת - אחדות-העבודה	10
כל הרשימות הערביות	5
כל שאר הרשימות	-
בסך-הכל	120